

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktief.

N:r 28 (238)

Fredagen den 8 juli 1892.

5:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 8:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 6:50 Idun ensam..... » 4:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten & post- anstalt, i Stockholm hos redaktion.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lösnummerspris 15 öre (vid kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad</p>
--	---	--	--	--

Jane Mabel Macfie.

Det finns bilder och minnen, öfver hvilka hvilar en så egendomlig skärhet, att man nästan känner fruktan att profanera, då man griper efter dem med oheliga händer för att gifva åt dem ordets åskådlighet och form. En sådan bild, ett sådant minne är det af Mabel Macfie.

Hon var ett »solskensbarn». Jag hörde en gång för länge sedan, medan ännu sagornas poesi lefde varm i lifvet, en vacker saga om ett sådant solskensbarn, som kom med vårens första stråle in i hemmet, och hvilkets hela lif sedan blef som en stråle af vårljus för alla omkring det. Mabel Macfie kom mig att åter minnas den.

Ty där hon växte upp i kretsen af föräldrar och syskon, var hon den, som alltid spred glädje och ljus. Hon hade denna förunderligt omedelbara kraft, som ibland kommer utvalda naturer till del, att böja till sig allas hjärtan, som komma nära. Hennes väsen var redan vid tidiga barnaår utmärkt af en glädthet och friskhet, men på samma gång en vek innerlighet, ömhet och anspråkslöshet,

som vunno äfven de stråfvaste och otillgängligaste sinnen.

Icke endast människor, utan äfven djuren hade liksom en förmåelse af denna rena kraft. I till och med ganska vida kretsar väckte det uppmärksamhet, hvilken sällsynt förmåga den lilla Mabel ägde att tämja och leda djur. I det landliga föräldrahemmet vid västkusten omgaf hon sig alltid med de egendomligaste favoriter bland husdjuren, som sällade sig till henne och följde henne som af den naturligaste orsak i världen, utan att man kunde märka, att hon nedlade någon så synnerlig möda eller konst härvid. Hon talade till dem, och de förstodo henne; och många små lustiga drag berättas från dessa barndomsdagar, då hennes bästa och käraste lekkamrater voro den ena gången den fulaste gamla kossan i hela ladugården, den andra — le ej, kära läsarinna! — en veritabel gås, som till sist i hennes händer blef ett riktigt under af lydnad, tillgifvenhet och edukation.

För allt hvad sorg eller smärta hette, visade hon ett nästan lidelse-

Det gifs ej stillestånd i andens värld:
Går du ej framåt, skrider du tillbaka.
C. W. BÖTTIGER.

fullt deltagande. Hellre skulle hon ha låtit hugga af sig ett finger än vållat Guds minsta skapade kryp något ondt, och hon kunde gripas af en rent af konvulsivisk smärta vid underrättelsen om, att ett djur skulle slaktas.

Så gingo åren, och hon växte upp. Hon hade en liflig och fantasirik intelligens och ett osläckligt verksamhetsbegär. Hennes största önskan var den att komma i en ställning, där hon kunde få göra de lidande och olyckliga godt, och redan i unga jungfruår började hon söka efter ett verksamhetsfält. Men då den sjuttonåriga flickan en dag för föräldrarna tillkännagaf sitt beslut att bli sjuksköterska, fruktade man, att detta kall skulle bli hennes veka sinne öfvermäktigt. Dock det var icke *den* vekheten, som var hennes, och hon gaf icke efter.

Mabel Macfie fick nu anställning som elev vid Uddevalla lasarett. För den, som ej tänkt sig in i saken, kan det vara svårt nog att fatta, hvilka ofantliga kraf en sjuksköterskas uppgift ställer på en så ung, så lefnadsfrisk och så blid natur. Tålmod, försakelse, en aldrig tröttnande uthållighet äro blott en sida af saken. Den brinnande kärleken är den andra. Och *den* hade hon om någon!

Så blef det »solskensbarnet» gifvet att bli en glädjestråle i lidandets hem.

Se här ett par enkla hvardagstaflo från hennes tid på Uddevallalasettet. Hundra liknande skulle kunna upprullas från bittida och sent, från dagar och långa vaknätter i outtröttlig kärlekskraft.

Vi följa henne in i operationssalen. Oförfärdt, utan en skälfning stöder hon mot sitt bröst en gammal gubbes hufvud, hvilket hennes späda små händer hårdt omfatta. Det är ett förfärligt stinkande, kräftsår, som denna gång kräfrer knif och eld. Läkaren fläker upp hela kinden, så att käkbenet med de anfrätta, grinande tänderna blottas. Det af kräftan döda ögat rullar ut ur sin håla, mejseln tränger gnisslande genom benet, och blod och var stänka öfver den unga sjuksköterskans bleka ansikte. Men hon får icke darra, och hon darrar ej. Därpå måste såren brännas; det fräsande instrumentet går sin väg så nära hennes kind och hals, att de rodna och svida af hettan...

Till sist är dock allt öfver, och vänlig och kvittrande glad ägnar hon sina omsorger åt den sjuttioårige patienten, hvilken hon omsveper med en sådan fläkt af kärlek och glädje, att han nästan glömmet sin smärta, där han, kväfd af rörelse, trycker hennes hand.

Och en annan liten bild: En man från en af öarna i Bohusläns skärgård har fått kallbrand i en fot. Domen är, att lemman måste bort! Åter hennes späda händer att stödjå, medan huggjärn och såg med skärande ljud arbeta genom muskler och ben. När det är fullbordadt, är hennes plats vid hans sida. Hon viker ej därifrån, hon tröstar och uppmuntrar, talar om hans kära anförvanter på skärgårdsön, om hans snara tillfrisknande, läser och förströr med hugsvalelse hans tryckta sinne. Han blir frisk och återvänder — ehuru en krympling — till de sina. Men han är ett minne rikare, ett skönt, kärleksrikt minne. Och ofta sätter han sig ned och plitar ihop långa, rörande ömma och tacksamma bref

till den lilla sjuksköterskan på lasarettet, som komma henne att le genom klara tårar...

* * *

Men Mabel var här blott elev, och hon sökte med ifver ett tillfälle att komma ut för att vinna vidare erfarenhet och utbildning. Stor var emellertid läkarnes och kamraternas, stor de sjukas sorg, när hon efter ett år lämnade dem och med ett lysande betyg på fickan tillträdde en liknande anställning vid Restads sjukhem, där ett nytt fält öppnades för henne och hon fick göra bekantskap med hjärnans sjukdomar.

Men här, som öfverallt hvar hon kom, gladdede hon och tog hon allas hjärtan. Hon lossade dock ej för sina nya plikter på de gamla banden, och med en uthållighet, som väckte allas beundran, kunde hon efter en arbetsfylld dag vaka nätter igenom och då begagna de tysta långa timmarne, medan de sjuke slumrade under hennes vård, att i det svaga skenet från nattlampan författa af lifsmod fyllda bref att glädja sina närmaste kära och sina många vänner.

I synnerhet älskade hon då att förtroligt umgås med fadern, för hvilken hon hyste en gränslös ömhet. Det fanns icke en sekund af sitt innersta lif, som hon ej lade fram för honom. Ett litet okonstladt prof på äfven hennes poetiska gåfva lämna följande små verser, som hon tillskref sin fader, kapten Andrew Macfie, från Restad närmast förlidne sommar:

O! fader till dig jag skriver,
Nattlampan flämtar matt,
Så långsamt hvar timme skrider
För ditt barn som har »vakan» i natt.

Nu jämmer och kvidan ha tystnat,
Den sjuka sin sömndryck har fått,
Till andningen jämt jag lyssnat,
Än sofver majorskan så godt.

Ack, kunde du se här vid lågan,
Jag sitter så ensam och nöjd,
Du kanske gjorde den frågan:
Hvad vållar mitt barn dess fröjd?

Då skulle jag låta dig veta:
Alltsedan mitt valspråk blef
Att bedja och arbeta,
All ångslan ifrån mig dref.

* * *

Hösten 1891 bereddes henne tillfälle att flytta upp till Stockholm för att vid Röda korsets skola få den avslutande utbildningen i sitt fack. På tre månader genomgick hon här de kurser, som annars pläga kräva år, och hennes brinnande nit, kärleksfulla och friska väsen samt flit och rika begåfning väckte rundt om beundran och varma sympatier.

Bland de hundratal af sjuke på Serafimerlasarettet, där hon tjänstgjorde, fick hon ymniga tillfällen att lindra lidanden och hugsvala hjärtan. Hon lekte och sjöng de sorgsnaste glada; det var som en trollkraft öfver hela hennes personlighet, som smittade, som omsvepte med något berusande friskt och ömt, likt doften från en blomma...

Men där till och med hennes sprudlande kärleksglädje måste dämpas, där grät hon med de, som gräto. Ty ingen må tro, att hon icke kände djupt. Se här, hur hennes bref till hemmet vittna från denna tid.

»Det var,» skriver hon i ett bref, »förfärligt att äse denne store starke pojke brottas med döden i det längsta. O, hur jag bad Gud, att han skulle få lefva till klockan slog 1, då stora porten öppnades och besökande, bland dem gossens föräldrar, finge komma; jag satt där och höll honom kvar i sängen, närmare och närmare kl. 1, men äfven närmare döden, och — 5 minuter före kl. 1 fick han ro.»

»Vårt arbete går så lätt,» skriver hon i ett annat bref till sina anhöriga, »men en sådan dödsbädd och många, många, många trycka ned oss alldeles invid grafvens dörr, dit vi följa med.»

Och i ännu ett:
»... Hvilken strålände vintersol! Snön ligger där så bländande hvit. Sabbatsberg reser sig så majestätiskt och lugnt, men inom dessa murar... ack, hvilka strider, hvilka kval, hvilka dödsbäddar!»

»Blek ligger han, där hon, på knä vid hans säng. Jag lägger en ny isblåsa på hans hufvud, då hör jag honom med en blick på henne säga: »Om hon ej vore mig så kär, skulle det ej vara så svårt att dö.» Annu en stund, och kampen skall vara slut. Hans stelnade tunga säger så tydligt till henne, som han ej längre kan se: »Vi... mötas... igen... hos Gud.»

»Och vintersolen faller in i en sned strimma, liksom ville den komma med frid och hugsvalelse. Men kan icke äfven en sjuksköterskas hjärta brista, då hon följer med — om än aldrig så många gånger — till grafvens port?»

Under hennes tjänstgöringstid låg i en af de allmänna salarne en yngling, som gjort både läkare och sköterskor mycket bekymmer genom sitt hårda, obändiga sinne. Hån och vredgade ord lågo beständigt på hans läppar. Som ett sista försök öfverantvordades han åt den unga nykomna flickan. Och det förunderliga skedde, att hon med sin kärlek och mildhet inom få dagar fick en sådan makt öfver honom, som ingen hittills förmått styra, att han blef mild och from som ett lam. Med en rörande kärlek hängde han sig sedan fast vid Mabel, och det hände ofta, när han trodde henne inslumrad under nattvakterna, att han ljudlöst smög ur sin bädd, lindade en bindel om sitt träben för att ej göra buller och betjänade någon sjuk, som kvilde eller begärde vatten, allt under det han hviskade: »Tyst... väck ej fröken... tyst, tyst...»

Så blef i slutet af förra året Mabel Macfie antagen till ordinarie sjuksköterska, och medan hennes hjärta svällde af en säll tacksamhet, fästes på *Röda korsets system* den sinnebildande broschen med ordens tecken. Det var en stolt, en härlig dag!

Hon var nu en tjuguarig kvinna, och åt kärlekens tjänst hade hon vikt sitt lif.

* * *

En af Kristianias mest framstående kirurger, doktor Jervell, erbjöd henne genast anställning vid sin privata klinik. Och hon lämnade den svenska hufvudstaden för den norska. Inom några få veckor var hon lika ömt afhållen af sina nya vänner — doktorn, föreståndarinnan, alla patienterna — som af de gamla, en glädje, en tröst för alla, som träffades af en blick ur hennes klara ögon. Rastlöst arbetade hon, utan att kunna förmås till någon hvila.

Det hade alltid legat en doft af romantik i Mabel Macfies känslolif. Om det var denna — eller kanske var det en hemlighetsfull divination, en uppenbarelse från aningarnas värld — nog af, hon hade ofta uttryckt en önskan af få dö ung, ett egendomligt stridande drag mot hennes verksamma lifsglädje.

Så blef det nu åter vår i norska som i svenska bygder. Med glädje se vi alla uppståndelsens årstid emot, men med en alldeles synnerlig ifver hade den efterlängtats i det Macfieska hemmet i Uddevalla, emedan föräldrar och syskon då äntligen på en kort liten hvilotid skulle få hem sin Mabel, som till sist, på doktor Jervells och öfrigas enträgna maningar, beslutit unna dem och sig denna glädje.

Men i ett annat råd var annorlunda bestämdt. En fruktansvärd, oförutsedd sjukdom drabbade henne midt i arbetets ifver, en blindtarmsinflammation, som efter nio dygns lidanden ändade hennes unga lif. Det räknade då 21 år, 2 månader och 20 dagar. Dödsdagen var den 24 maj i år.

Och dock, hvad gjorde icke människokonst och ömhet allt att här kämpa med döden! Läkaren och föreståndarinnan veko ej från den så ömt älskade patientens sida, förrän hennes ögon för alltid upphört att möta deras, strålande ännu af tacksamhetens tårar, när icke längre hennes läppar kunde forma förnimbara ord.

Och när den svenska modern kom för att hämta sitt barn — då var hon död. Det var icke *den* resan man hade tänkt sig! Som en prinsessa hade man bäddat henne, i den dyrbaraste kista, i en tropisk blomsterprakt. Den norske läkaren bekostade allt. »Låt mig göra detta för barnet, den Guds ängeln,» bad han, och gråten stockade hans röst, den starke, härdade mannens.

Gripande var den lilla systemens affärd från Kristiania. I en tät krets trängdes klinikens läkare och hela personal omkring den slutna kistan, och prästen tackade i sitt tal, som afbröts af snyftningar, föräldrarne, tackade Sverige, som skänkt sin dotter att sprida så mycken glädje den korta tid, det förunnats dem att äga henne.

Liket fördes därefter ombord å »Albert Ehrensverd», som fraktade detsamma till Lysekil, hvarest det af ångaren »Alfhem» hämtades och infördes till Uddevalla. Befälhafvaren å »Alfhem» var den lilla systemens fader, kaptan Andrew Macfie.

Begrafningen i Uddevalla blef en högtidlighet, i hvilken bokstafvigen hela staden deltog med sorg och rörelse. Det svarta djup, som för trånga människoblickar för alltid fannade hvad som fanns åter af Mabel Macfie, fylldes öfver brädden med majblommor, och ögon, som ingen för sett tåras, stänkte sin dag däröfver . . .

* * *

När sedan i det smärtfyllda föräldrahuset, där vårens återseende fått en så vemodig innebörd, den dödas saker packades upp, fann man mångenstädes i hennes böcker, på hennes fotografier med mera, hur hon med egen hand hade skrivit, ej långt före sin död, följande lilla vers:

»O, låt mig lefva en liten tid,
med hjärta rent och med ande blid,
och låt mig andas den korta vår,
och dö — förr'n våren förgår . . .»

Johan Nordling.

Kvinnliga jurister.

En revy.

Då vårt land nyligen erhållit sin första kvinnliga jurist, i och med att fröken Elsa Eschelsson aflagt juris kandidatexamen och sedermera, som vi förut omtalat, redan tjänstgjort som tingsnotarie, tro vi, att några upplysningar om, hur det i andra land ställt sig för kvinnliga jurister, böra kunna påräkna intresse.

I *Amerikas Förenta stater* fingo tidigast kvinnor rättighet såväl att aflägga juridiska examina som ock att föra mål; men icke alla staterna voro från början lika liberala.

Den första kvinnliga sakkörare i Amerika var Margaret Brent från Maryland. Genom en lagbestämmelse af den 3 januari 1848 fick hon tillåtelse att uppträda inför rätta som lord Baltimores ombud. Historien berättar, att hon utmärkte sig genom sin energi och duglighet, men hon hade icke genomgått de allmänna juridiska studierna. Den första vetenskapligt bildade kvinnliga sakkörare var Arabella A. Mansfield i Iowa. Hon fick tillträde till domstolsskranket i juni 1869.

Washingtonuniversitetet i St Louis var det första, som gaf kvinnor rätt till juridiska studier. I december 1868 begynte Phoebe W. Couzins sina studier där. På några få undantag när ha nu alla amerikanska juridiska högskolor öppnat sina dörrar för kvinnor. Enligt dessas vittnesbörd ha ock de kvinnliga studerande lika stor förmåga som de manliga att tillägna sig juridiska kunskaper och uppfatta rättsliga principer.

År 1874 fick Iowa en andra kvinnlig advokat, mrs Foster. Hon studerade tillsammans med sin man och hade sitt kontor i samma hus som han. De gingo sedan i kompani, Foster & Foster, och ha ofta tillsammans vunnit mål inför rätta. Allt som alls skola i de Förenta staterna finnas 21 sakkörarfirmer, där man och hustru äro kompanjoner.

Staten Illinois står jämte Iowa främst i ledet. År 1869 ansökte mrs Myra Bradwell om rätt att föra mål inför rätta, och statens högsta domstol afgjorde ansökan till hennes förmån. Hon hade då förut i 14 år idkat juridiska studier. År 1874 följde flere stater det goda exemplet, men i andra vunno kvinnorna seger först efter oerhörda ansträngningar.

År 1878 biföll kongressen ett förslag, att kvinnor, som i tre år varit sakkörare vid de enskilda staternas rätter, skulle ha bemyndigande att föra mål inför de Förenta staternas högsta domstol (The united states' supreme court). Det populära namnet för denna berömda sak var »Lockwood-saken», så kallad efter den talangfulla dam, som förde den fram. Mrs Lockwood var advokat vid staten Columbias högsta domstol och önskade föra mål för en af sina klienter vid de Förenta staternas öfverrätt. Då detta nekades, väjdade hon till kongressen, hvilken, som nämndt, biföll hennes ansökan. Året därefter sanktionerades förslaget af senaten.

Nu är sällsynt att kvinnliga jurister i Amerika möta några vanskligheter på grund af sitt kön, och omkring 100 praktisera för närvarande som sakkörare.

I *England* ha kvinnorna länge drifvit juridiska studier. I det egentliga advokatståndet äro de dock icke upptagna, då de fyra engelska »Inns of Court», där advokaterna få sin utbildning, nekat att upptaga dem som

medlemmar. Dessa äro nämligen privata sällskap och kunna således icke lagligen tvingas ändra sina statuter. Till de s. k. »Inns of Chancery» ha de dock tillträde, och många kvinnor ha upprättat sakkörarbyråer i de engelska städerna.

För några år sedan gjordes i *Ryssland* försök att öppna den juridiska banan för kvinnorna. Efter en reform i rättskipningen bildades ett ryskt advokatstånd, och på många kontor anställdes kvinnor. Professorer inbjödos att hålla föreläsningar vid juridiska kurser för kvinnor, och flere ryskor studerade rättsvetenskap vid utländska universitet. Men så grep regeringen in och förbjöd advokaterna anställa kvinnor på sina byråer, och reformen kväfdes i lindan. Sällskapet för rättsvetenskap i Petersburg har bland sina medlemmar en kvinna, fröken Evrinova, som tagit sin doktorsgrad i Paris. Hon får dock ej föra mål inför rätta.

I *Tyskland* har ingen kvinna rätt att bli sakkörare, ej heller i *Österrike-Ungarn*. I *Schweiz* har en dam, fru E. Kempin — vi ha förut talat om henne i Idun — studerat jus vid universitetet i Zürich och aflagt sin examen med stor utmärkelse. Dock nekades hon tillträde till domstolsskranket i denna kanton. Hon har nu upprättat en juridisk konsultationsbyrå i Zürich.

I *Italien* öppnades 1876 alla universitet för kvinnor och således äfven de juridiska studierna. Signora Lydia Poët har fulländat sina studier i Bologna och äfven praktiskt utbildat sig, hon blef invald som medlem af advokatföreningen i Turin. Men lagen tillåter henne ej att föra sak. Hon har själf tagit till orda för sina stråfvanden i ett ypperligt arbete »Kvinnors rätt till juridisk praktik», och hennes uppfattning stödes af de mest framstående jurister, så att man hyser hopp, att hon framdeles vinner sitt mål.

I *Belgien* hade Marie Popelin afslutat sina juridiska studier vid universitetet i Bryssel och erhållit diplom samt inställde sig i december 1889 inför appellrätten för att aflägga den föreskrifna sakkörareeden. Generalprokuratorn van Schoor började med att komplimentera henne för de lyckligt tilländabragta studierna och gick så öfver till att underrätta henne om, att — all hennes möda icke dess mindre var spilld. »I vårt ständs namn», slutade hr van Schoor, »hemställa vi till rätten, att den ej må tillåta fröken Popelin att aflägga eden.» Rätten tog en veckas betänketid, och utslaget blef till de kvinnliga intressenas nackdel.

I *Frankrike* har ännu ej någon kvinna gjort framställning om att aflägga sakkörareeden, men länge torde det ej dröja, förrän så sker. De franska tidningarna betecknade allmänt utgången af den nyssnämnda Popelinsaken som en skandal. En ung mademoisell Chauvin, som drifver juridiska studier vid pariseruniversitetet, har tagit andra priset för en afhandling i civilrätt. Och en dag presenterar hon sig nog inför de franska domstolarnes.

Åran af Europas första kvinnliga sakkörare tillkommer *Rumänien*. Sarmisa D. Bilcesco inskrefs vid sjuttion års ålder vid universitetet, i Bukarest. 1884 kom hon till Paris, där hon efter grundliga juridiska studier den 12 juni 1890 tog doktorsgraden. I sitt hemland har hon sedan genomgått de praktiska prof, som medföra rätt att föra process, och i slutet af förra året inskrefs hon i advokatståndet i Bukarest, utan att några invändningar gjordes.

Och för att sist tala om de land, som

ligga vårt eget närmast, erinra vi, att i *Danmark* för ej länge sedan fröken Berg, en dotter till den affidne, bekante folketingsmannen, nekades att uppträda som sakkörare inför rätta. *Norge* fick sin första kvinnliga juris kandidat, fröken Katrina Dahl, vid pass ett år före vårt eget land. Hon har dock redan kommit till nedslående resultat angående utsikterna för en kvinnlig jurist där i landet såväl i departementen som på privata advokatkontor, efter hvad vi sett henne personligen framlägga i den norska pressen. Men striden är icke därför uppgifven.

Och *Sverige*? Ännu veta vi ej, hur sakerna kunna komma att utveckla sig för vår första kvinnliga jurist, fröken Eschelson. En dag skrider hon väl till det afgörande steget. Godt vore då, om ett frisinadt tillmötesgående kunde ställa vårt land i det främre ledet bland dem, som visat sig rätt förstå tidsandans kraf på detta område.

Sen lycka.

Skiss för Idun

af

Anna Knutson.

De sutto vid aftonbrasan, de unga två. Nej, inte unga; hon var långt öfver trettio år och han långt öfver fyratio. De lyckliga två, säga vi i stället. Men märkvärdigt ung såg hon ändock ut, där hon satt i soffhörnet. Till en del var det nog eldskenets förtjänst; kinden fick något af dess varma glöd, håret något af dess gyllne glans, ögonen något af dess spelande lif. Men egentligen var det nog den förskönande reflexen från själens lågor, ty då hon lutade sig ned och smekte det stora, lurfviga hufvud, som lagt sig så tryggt i hennes sköt, kom där ett leende på hennes läppar, ett leende, som spred skimmer öfver hvarje drag.

»Ack, Bertil,» sade hon sakta, »hvad jag är lycklig!»

Och hon lät de smala, hvita fingrarna tofva sig in i hans mörka, gråstrimmiga hår och sedan långsamt, smekande glida öfver hans panna. »Du sofver väl inte, Bertil?»

»Sofver,» sade lurhufvudet med tjock, beslöjad röst, »visst inte. Jag bara njuter. Därborta på skrifbordet ligger en hög temaböcker, och half sju ha vi kollegium. Men denna skymningstund är din och min. Prata, lilla toka, kvittra, lilla fågel!»

»Jag är ingen toka, jag är ingen fågel,» sade hon skälmaktigt, »jag är en stadgad, förständig människa, som i årtal suttit i en bank och räknat räntor — kvittra, hvad menar du med det? Hur skall det låta?»

»Hur det skall låta?» upprepade han med samma djupa röst, däri en underton af ömhet skalf bakom hvarje ord, »precis som det lät nyss: 'jag är så lycklig, så lycklig!' Kvittra om, hur glad du blef, då du märkte, att jag bevärdigade dig med min ynnest, hur du felräknade och felräknade i banken den dagen, du fick mitt friarebref, hur du gömde den där buketten, du fick på Luciadagen, pressade myrtenkvistarne och . . . Ja, ja, kvittra om allt det där gamla vanliga!»

»Så att du somnar därvid; nej, tack!»

Men han aktade ej på svar, utan fortsatte: »Kvittra om, hur det känns, då du drömer, att du sitter på banken med alla siffrorna i hufvudet och den där långa räkeln

till arbetskamrat? bredvid dig, som gnolar »Lindemann» och tvinnar sina mustacher, medan han tydligt tänker: Om jag åtminstone hade en *ung* flicka vid min sida!»

»Asch, Bertil, bli inte ironisk!»

Men han fortsatte, oberörd af alla afbrott: »När du så drömmar, händer det, att du vaknar fram emot morgonkvisten och tittar dig omkring. Du känner inte igen dig, du ser inte räkeln, hör inte »Lindemann», har inte en enda siffra i hufvudet, men midt emot dig står en stor, lurfvig karl och säger: »Adjö med dig, nu går jag!» Och så kysser han dig, så att du blir ännu mer vaken och märker, att du rakt inte är på banken!»

Hon gaf lurhufvudet en liten knuff.

»Och när jag gått, tackar du Gud, att du blifvit gift med en så treflig karl, tackar du Gud, att din lycka inte är en dröm, utan rama, sunda verkligheten, och tänker för dig själf, såsom du sagt väl tusen gånger: 'Jag begriper inte, hur han kunde bli kär i mig, jag som hvarken är ung eller vacker.'»

»Och så tänker jag desslikes på, hur du vanligtvis svarar, då jag är dum nog att undra så där,» inföll hon litet förtrytsamt.

»Nå, hur svarar jag?»

»Du svarar: 'Vi ska' inte resonnera om kärleken, ty den väljer aldrig.' Uppriktigt sagdt, det där svaret har smått förargat mig det är alldeles som ville du ursäkta dig.»

Han teg en lång stund, men när han åter hof upp sin röst, var det ej på skämt. Han reste sitt stora lurhufvud, skakade manen ur pannan och vred sig, så att han kunde taga sin lilla hustru riktigt i betraktande, där hon satt, belyst af eldskenet.

»Åh, hvad du är märkvärdigt lik henne!» »Lik henne?» Det gick som ett kallt sting genom hennes bröst; men han återtog lugnt sin bekväma ställning och upprepade:

»Ja, det är märkvärdigt, jag kan inte begripa, att två människor kunna vara så lika!»

Hon satt tyst, men en lång, tung suck störde plötsligt hans betraktelser; det lät minsann ej som fågelkvitter, det.

»Hvarför suckar du, Lucia?»

»Jag kunde tro det,» sade hon med något bittert i tonen.

»Hvad kunde du tro?»

»Att det bara var reflex,» svarade hon och lät handen långsamt, trött fara öfver hans hår; »det är inte egentligen mig du älskar, det är minnet af en annan.»

»Och nu är du svartsjuk, lilla toka, svart-sjuk, så att du snart gråter.»

»Ja, det är inte långt borta . . .»

»De kvinnorna! Skulle inte en karl varit kär, förr'n han blef gammal och grå. Ack, har du inte själf flammadt femtioelfva gånger, innan du blef fast för mig.»

»Det vet du, att jag inte har; jag hör inte till den sorten. När jag var ung, hade jag stora fordringar; och efter som min far ansågs rik, saknades inte friare. Men jag kunde inte ta midt i högen bara för att få en man. Den rätte kom inte förr'n långt omsider, kom inte, förr'n det var för sent.»

»För sent; hvad menar du?» frågade han.

»Jo, han kom inte, förr'n han var gammal och grå, och så fick jag reflexen af den där första ungdomsflamman, som han ägnade henne, henne som jag är lycklig nog att påminna honom om.»

Hon talade i en mild, dämpad ton; hon böjde sig ned och lade sina mjuka läppar på hans panna, men hennes stolta, fina natur, som gett allt och därför fordrade mycket, skälfde under en bitter känsla, som hon ej

kunde dölja. Men den syntes ingalunda förefalla honom missaglig, ty han reste sig från sin nonchalanta ställning, satte sig bredvid henne i soffhörnet och försäkrade, mellan kyssar, att hans kärlek inte var någon reflex, utan den varmaste, sannaste känsla, som någonsin fyllt hans bröst.

»Ja, jag kan gärna tillägga — den enda,» sade han, »ty den där första — — var egentligen en dröm, en fantasi. Lucia — du vet inte riktigt, hvad som bor inom mig. Far min var artist, och bror min har ju på gamla dar gett ut ett dikthäfte; ja, ja, det var där-efter förstås! Det ligger i blodet, vi äro romantiskt anlagda. Min tränad framstod ej i taflo, ej heller utgöt den sig i vers; nej, den målade och målade på en enda bild, djupt nere i hjärtegrunden, och en envis idé präntade under bilden: *hon eller ingen!*»

Ja, tro mig eller ej, men den där ideala bilden, halft drömd, halft skådad, har mången gång trätt mellan mig och ödet. Den har gycklat bort ett rikt parti för mig, ty den ställde sig midt på kassakistan och frågade: »Är Fortuna lik mig min herre, är Fortuna lik mig?!» Den har hejdat mig midt i frestelsens stund, sett på mig med stora, allvarliga ögon och varnat: »Låt ingen fläck vidlåda den skära bilden, ty då känner du kanske inte igen *henne*, när I träffas engång. Akta mig, idealist, akta mig!»

Han lade armarna bakom hufvudet, stadigt, tungt, liksom ville han fasthålla en sväfvande tankesvärm.

Hon betraktade honom med stora, lysande ögon; det var, som såg hon en ny sida af hans natur rulla upp, rik på skiftande bilder och med svärtydd text.

»Jag förstår dig endast till hälften,» smög öfver hennes läppar, »men ack, om du ville tala om allt, allt.»

»Allt, allt,» sade han med ett kort skratt; »för den, som endast ser efter det yttre, efter de hjärta konturerna, och inte fattar själslifvets fina mystik, skulle det vara idel blå dunster och dårskaper. Med ett ord — ingenting. Att bikta sig för en sådan en, skulle heller aldrig falla mig in. Men eftersom ditt väsen tycks mig danadt af samma stoff som mitt, så kan jag ju gärna babbla.»

»Ja, jag skall nog förstå dig,» sade hon, småleende åt hans pojaktiga lust att blanda in det själfsväldigaste hvardagsspråk midt i sina poetiska utgjutelser; »babbla nu bara!»

»Det är gruffigt längese'n,» började han, »mer än tjugo år se'n, tror jag. Det var året, när fransk-tyska kriget stod, 1870. Jag var tjugusju år då, docent i historia, het entusiast och medlem af en nybildad skarp-skytteförening, där jag höll flammande tal och sjöng marseljäsen. Ja, hade inte mor min varit och ett halft dussin tanter därtill, så hade jag kanske gått ut som frivillig och stupat som hjälte vid Sedan i stället för att nu sitta här som »trähök» i Klara.»

»Gud ske lof, att de rådde på dig — mamma och tanterna,» inflikade hon. Och han fortfor lifligt:

»Ja, det var en bra mycket trefligare tid än den här. Landet sargades inte invärtes såsom nu, Björnson hade ej begynnt grubbla vare sig på politiken eller handskmoralen; han skref bara idyller. Man lefde, led och hoppades med »la France», och hördes där än litet gurgel om den »rene norske Flag», fick det gå in genom det ena örat och ut genom det andra. Dessutom, Norge — —»

»Ack, Bertil,» afbröt hon, »kom nu inte in på politiken; du skulle ju tala om *henne*.»

»Tålmod, det var bara en liten afstickare. Nå — jag var tjugusju år, således ingen ofjädrad dufunge, utan en stor, lurvig karl, då som nu. Tillika med min docentur — lönlös titel, som du vet — hade jag plats vid en skola, och eftersom jag ej var värre skräpuk än mången annan, häfvade man efter mig, fint, försiktigt, allvarligt, såsom det anstår flickor med uppfostran. Men jag hade, liksom du, stora fordringar och kunde inte ta midt i högen bara för att få mig ett vif. Jag var ju, som sagdt, romantiker; jag ville älskas, ja, om så ske kunde, tillbedjas, men inte af hvem som helst, inte hur som helst. Fick jag ej den ädlaste bågarn, törstade jag; och sluttanken på alla mina erotiska drömmar var: »Ja, jag skall minsann välja jag!»

Ja, sådan var jag till själ och sinne, då händelsen inträffade, den där händelsen, som inte egentligen är någon riktig händelse, utan bara *skymten af mitt öde*. Det var just på en skarpskyttebal, som jag trodde mig skymta... Oh, hvad jag minns det väl; jag hade haft ett förargligt missöde, hade vrickat foten några veckor förut, och fastän jag lyckligtvis kunde gå, utan att linka, var jag omöjlig för dans. Och af den orsaken kom jag att stå väl mycket för mig själf och titta på vimlet. Och midt i vimlet af luftiga dräkter, krusiga hufvud och nakna skuldror såg jag blott en enda. Hon var bestämdt ingen skönhet, men förtjusande frisk. Har du sett halfslutna nyponrosor, glindrande i dagg och sol. Hon var lik en sådan med sina röda kinder och röda läppar, sitt långa blondlockiga hår, kran-sadt af små knoppar. Och så hade hon lätta, hvita pärlor, som gungade på hals och armar, när hon dansade.»

»Åh, att du såg så noga efter allt,» afbröt hon skrattande; »karlar äro verkligen lika småaktiga som vi. Vet du, jag har haft ett sådant där halsband af stora, hvita pärlor.»

»Ja, jag minns henne precis sådan som hon dansade där,» sade han. »En kvinnas dräkt är som bladen i en ros: de omgifva henne med något skärt, individuellt. Man ser alltid något af själen uppenbara sig i det yttre — reflex, såsom du nyss behagade yttra dig. Denna flicka var säkerligen poetiskt, hängifvet anlagd; jag såg det ej blott i hennes drömmande blick, så lik din, ej blott i hennes blyga leende och mjuka rörelser, äfven de så lika dina, jag såg det i hennes dräkt, så olik de andras. Först och främst de där enkla, svagt rosafärgade knopparne, de hvita pärlorna, som säkerligen inte voro hvarken kostbara eller moderna. Och så klädningen af något skirt, böljande tyg, gräddfärgadt i botten och med stora, blekröda buketter. Ingen var så klädd på hela balen som hon. Jag hörde en fru bakom mig säga till sin granne: »Den där flickan är inte väl klädd; på en lantlig fest ute i det gröna skulle det passat, men på en sådan här bal sticker det nästan af för bjärt.»

Men jag tyckte, att hon var som en bild af den blomstrande ungdomen i sin rosiga dräkt.»

(Forts.)

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

På kyrkogården.

*Nu blommar det på kyrkogårdar
i yppig, färgvarm rikedom,
och öfver gamla marmorvårdar
syreners luta snövit blom.*

*Då är det ljuft i skuggan drömma
vid någon bortglömd hvilostad,
där kors och inskriftsord sig gömma
inunder murgrönsrankans blad...*

*Att sitta med sin bok i handen
på åldrig träbänk, inskriftsrik,
och löga dagsverkströtte anden
i Shelleys vingade lyrik.*

*Syrenens blomsterklasar dofta
och hägna korsens mörka trä.
Här, här på kullarne ha ofta
de gamla släktena böjt knä.*

*Jag ser dem än i svart och slöja,
de döda kvinnorna, som gått
att andaktstyst vid grafvar dröja,
som nyss sin fina rundning fått.*

*Nu själfva här de stilla drömma
inunder kors och vårdars rad,
och deras glömda dopnamn gömma
blott någon gammal stamboks blad.*

*Men ännu är som låge glansen
i kullars blomsterkalkar kvar
af tår, som föll på sorgeskransen
i våra farföräldrars da'r.*

Emil Kléen.

Damer som amatörfotografer.

För Idun af S. L.

Det har förundrat mig mycket, att ej en enda rad om amatörfotografi — efter hvad jag sett — förekommit i »damernas egen tidning» under alla de år den funnits till. Och dock torde väl knappt något lämpa sig så bra för damer att syssla med. Arbetet är ej vidare ansträngande eller svårt, och förekommer en och annan motighet till en början, så öfvervinnes sådant ganska snart, och resultatet bli — om man går tillväga ordentligt och med metod — öfverraskande snart goda.

Många af Iduns läsarinor ha nog dragit sig för att bli amatörfotografer af det skäl,

att de trott, att det är mycket dyrt att hålla på med fotografering. Detta skäl kan numera svårigen accepteras, ty tack vare alla de senaste årens uppfinningar på fotografiens område och den därpå följande konkurrensen mellan de olika fotografihandelsfirmorna, ha prisen sänkts högst betydligt, och nu är det ej längre så afskräckande kostsamt att lägga sig till med en kamera och idka den trefliga sporten att rita af vänner och bekanta och för öfrigt allt möjligt.

En annan invändning, som man också får höra af damer, när man vill värfva proselyter i »ljusets tjänst», är, att det är så förfärligt »slaskigt» etc. att hålla på med saken. Därmed är emellertid ej heller så farligt, ty bär man sig lugnt och sansadt åt, är arbetet ej så farligt slaskigt. För resten uppväges obehaget många gånger om af de intressanta moment, som det förberedande arbetet erbjuder.

Det första man har att göra, när man beslutit sig för att bli amatörfotograf, är naturligtvis att skaffa sig en kamera. Detta är emellertid ingen lätt sak numera, då det snart sagdt finns oräkneliga slag af kameror ute i handeln. Hvarje år uppfinner man nämligen åtskilliga nya apparater, och att då, alldeles oerfaren, välja med urskiljning bland de många olika modellerna, erbjuder nog ej så få svårigheter. Å andra sidan är det emellertid ock så lyckligt ställt, att apparaterna ofta blott skilja sig i mindre viktiga afseenden och i öfrigt äro lika och i allmänhet jämgoda.

Priset på goda kameror är naturligtvis mycket växlande. För en amatör, som anser sig ha råd att offra så mycket som 50 kronor eller mera för en god kamera — pengarna äro för öfrigt ej bortkastade! — äro *Lancasters instantografer* otvifvelaktigt de allra bästa och mest värda rekommendation. De äro försedda med skarpa linser och utmärka sig genom gediget arbete och synnerligen prydligt yttre, hvarjämte de äro ganska portativa.

Dessutom finnes också i handeln en annan kamera, »*the Ladie's*», som kanske i ännu högre grad är att rekommendera för damer, framför allt i följd af sin ringa vikt. Priset på denna apparat är 75 kr.

För öfrigt finnas många olika slags kameror till varierende pris under 50 kr. Många af dessa äro af verkligt god beskaffenhet och lämna riktigt vackra bilder, hvarjämte de äro synnerligen lämpliga till handkameror, d. v. s. apparater, en gång för alla inställda för ett visst afstånd. Man slipper då hålla på med det besvärliga inställandet, hvilket är af stor vikt t. ex. på resor eller annorledes, då man vill hastigt och lustigt ta en vy eller grupp. Å andra sidan äro naturligtvis inställbara kameror i allmänhet bättre att använda, ty med dem kan man fortografera på snart sagdt hvilket afstånd som helst från ett föremål. Vid handkamerorna är man härvid begränsad till ett visst afstånd, om man vill, att bilderna skola bli skarpa.

För fotografering fordras nu emellertid ej blott en kamera, utan ock ett *mörkrum*. Detta vållar nog ock ibland svårighet att erhålla, men man kan inskränka sig tämligen mycket i sina anspråk på komfort och bekvämlighet i mörka rummet. Kan man få t. ex. en garderob eller en skrubbe att disponera något så när helt och hållet, behöfver man ingenting mera — jo, man behöfver ett kolossalt »mörker», d. v. s. man får vara mycket noga med, att *ej det ringaste ljus* tränger in på något ställe. Man klistrar mörka remsor öfver sprickor och dylikt i väggen, bekläder större ytor med papp och bemödar sig för öfrigt att på bästa sätt

utestänga hvarje den minsta ljusstråle. Först när detta är gjort, kan det lyckas att erhålla en acceptabel fotografi; förut är det absolut omöjligt.

För att upplysa denna nattsvarta vistelseort använder man en *röd lampa*, hvaraf finnas många sorter hos hvarje handlande med fotografiartiklar. Rött ljus måste man nämligen använda, ty rött är den enda färg, som ej inverkar på de ljuskänsliga plåtarna.

Denna mörka kammare användes nu, dels när man sätter in plåtarna i sina kassetter, dels vid den efterföljande behandlingen af de tagna plåtarna.

I detta sammanhang kanske ock bör nämnas, att det måhända är lämpligt att i denna mera sparsamt upplysta lokal använda ett större, särskildt härför förfärdigadt förkläde och för öfrigt ej precis, när man arbetar i mörkrummet, vara iklädd någon finare dräkt. Det kan nämligen hända — synnerligast i början, innan tillräcklig vana förvärfvats — att man ej håller allt på sin rätta plats, utan bredvid flaskor och skålar, och sedan råkar tangeras de öfversvämmade orterna med en eller annan liten förtjusande armbåge, hvarifrån den ofrivilliga syndafodens verkningar lätteligen sprida sig till öfriga delar af kroppen eller, rättare sagt, klädningen.

När man nu skall fotografera, sätter man i mörkrummet i en eller flere plåtar i sina kassetter och riktar kameran mot det föremål, som man vill affotografera. Att observera är härvid, att man ej får uppställa apparaten så, att solen lyser rakt in i objektivet (linsen). Då blir nämligen resultatet ej precis vackert.

När inriktningen skett, följer exponeringen, d. v. s. plåtens utsättning för de genom linsen samlade solstrålarnes inverkan. Såsom allmän regel med afseende på expositionstidens längd gäller, att man bör använda så kort expositionstid som möjligt. Man får nämligen ej, såsom många, tro, att ju längre tid man låter objektivet vara öppet, desto bättre blir plåten. Ute i det fria är, om terrängen är mera fri och öppen, vanligen en sekund tillräcklig; ofta kan man använda kortare tid. Inne i rum och ute under skuggiga träd får man anslå längre expositionstid.

Efter plåtens tagande följa i ordningen densamma *framkallande* och *fixering*, två procedurer, som emellertid här ej kunna upptas till behandling, utan hänvisas till de utförliga och i allmänhet tillförlitliga handböcker, som finnas för amatörer att tillgå, speciellt till den af redaktörer för Fot. Tidskrift hr A. Roosval verkställda öfversättningen af Pizzighelli's handbok.

I förbigående kan anmärkas, att man numera vid framkallandet kan slippa bli brunfärgad om fingrarna, ty man kan nu välja mellan flere olika slag af framkallningslösningar, så att man ej för att få vackra plåtar behöver vara hänvisad till den otrefliga pyrogallussyran, alla snygge dödliges förskräckelse, då den lifligen delar med sig af sin färg åt allt, som den kommer i beröring med.

Efter framkallande, fixering och därmed sammanhängande sköljningar kommer *torkningen* af plåten. När plåten (eller negativet) är fullkomligt torr, kan man begagna den till *kopiering*.

Denna procedur går så till, att man lägger plåten i en s. k. kopieram mot ett ljuskänsligt papper. När kopieringen är fullbordad, följa *toning* och *fixering* af papperskopian (den positiva bilden). Ljuskänsligt papper finnes af många olika slag, och bruksanvisning

medföljer vanligen papperet. För amatörer torde vara lämpligast att begagna s. k. *Aristo-papper*, som är mycket bekvämt att handtera, och vid hvilket man kan sammanslå tonings- och fixerlösningen till en.

Efter toningen och fixeringen följer sköljning i vatten. Därefter klistrar man upp kopian eller låter den torka sådan den är.

Sådant är i största korthet tillvägagångendet vid fotografering. Mången tycker kanske af denna beskrifning, att det månde vara tämligen inveckladt och tråkigt att vara fotograf. Så är emellertid ej förhållandet. Har man blott kommit förbi de värsta stötestenarna, blir man mer och mer intresserad för saken; man ser, att resultaten bli bättre och bättre, och länge dröjer det kanske ej, förrän det går därhän, att man anser, att de stunder man tillbringar i sitt laboratorium äro de trefligaste på hela dagen. Så har det gått med mig, och så antar jag, att det går med det stora flertalet af dem, som med den allra minsta gnista af artistisk och estetisk begåfning slå sig på att fotografera. Saken är ju för öfrigt helt naturlig. Man kan med relativt ringa hjälpmedel enkelt och snabbt afbilda sina närmaste, vänner och bekanta, familjescener, vyer och allt möjligt. Retuchering kommer högst sällan i fråga; behöfves den — t. ex. om felaktigheter förekomma i plåten — är nog bäst att lämna bort plåten till en yrkesfotograf, ty retuchering är en mycket delikat sak.

För öfrigt är för amatören att märka, att vill han så billigt som möjligt drifva sin »rörelse», bör han endast i nödfall köpa färdiga lösningar. Bereder han dem själf, hvilket ej alls är svårt, blir det nämligen mycket billigare, än om han köper dem färdiga hos hrr fotografhandlande.

* * *

Ja, nu vill jag ej längre uppta tidningens antagligen förut strängt anlitate utrymme. Min afsikt har blott varit att fästa uppmärksamheten hos Iduns många läsarinor vid ett tämligen nytt arbetsfält, amatörfotografens. Isynnerhet är sommartiden med sina ljusa dagar lämplig för saken. Då erbjuda sig ock vackra motiv öfverallt, och då kan det vara trefligt att på längre eller kortare vandringar i skog och mark, på resor på ångbåt och järnväg medföra en så minnesgod kamrat som en kamera.

Från

lidandets och barmhärtighetens värld.

Några Stockholmsbilder

af

Cecilia Bååth-Holmberg.

2.

Frälsningsarméns räddningshem.

(Forts.)

I mån af hemmets utveckling hoppas man kunna i arbete i egna sociala fabriker behålla dem, för hvilka deras opålitlighet eller förlutna stänga hvarje annan utväg.

Tiden för vinstandet vid hemmet växlar vanligen mellan två månader och ett år. Ingen kvarhålls mot sin vilja, men den som en gång

aflägsnat sig utan tillstånd, blir ej gärna åter emottagen. Flere svaga och sjuka kvinnor hafva fått kvarstanna i arbete för hemmets räknning.

Ingen tung stämning råder i denna krets; det ingår, som bekant, i frälsningsarméns program att söka vinna »själar åt Gud» vid klang af flöjter och cymbaler eller med andra ord genom ett slags »glad» kristendom, med »hallelujafrukostar» och »hosiannamiddagar», med ropande och bullersamt uppträdande, det vi så väl känna från gator och gränder eller från landsbygden, där man stundom får se hela »armékåren» framtåga med »flygande fanor och klingande spel».

Men denna unga kvinna, som är »kapten» vid räddningshemmet, kommer en att förgäta dessa upptåg; hennes stillsamma väsen och trohjärtade tal — hvilket i början lockar ett löje på ens läppar, spädkadt som det är med allehanda underliga fraser och uttryckssätt — låter en känna, att hennes uppgift i hvarje fall är mera inåtvänd, är att verka mera så att säga i det tysta och dock med en prägel af hoppfull förtröstan. Ty det är ej med tal om dom och fördömelse man här söker *skrämma* en kanske redan af ångest och förtviflan gripen kvinna till att upphöra med sitt vanärande lif; man söker i stället ingifva hopp om tillgift och tro på, att det *kan* gå att vända åter. En kvinna är dock sällan så djupt fallen, att hon ej själf känner sin skam; de flesta, som intagas å räddningshemmet, äro vanligen också tungsinta och sorgbundna — »det är därför mycket viktigt, att vårt hem är genomträngdt af en glad och frisk gudsfruktan», yttrade också min kapten.

Ja väl, men — den »glada» sång med trallar och drillar till Guds ära och Kristi lof, som i det samma ljuder från arbetsrummet näst intill, och som allt emellertid afbrytes af ett högt skratt eller af profana utrop om garn och tröjor — den tillhör dessa »arméens» religiösa former, som väl torde tåla vid en reformation.

Det är dock möjligt, att denna lägre form af religiositet, som stöter den granntyckte och icke minst i estetiskt hänseende är vidrig, är behöflig för dessa föga utvecklade varelser, som här utgöra föremål för arméens barmhärtighetssträfvan; säkert är, att mången af dem, som ej skulle hafva gagn af ett besök i ett pietistiskt bönehus med mera suckan i stämningen, af frälsningsarméns bullersamma bönemöten känner sig helt upplifvad.

Innan man lämnar räddningshemmet vid Luntmakaregatan, bör man bese dess arbetsrum och lokaler.

I ett större rum, ganska gladt och med bibelspråk i arméens »glada» anda på väggarna, håller en hel del kvinnor på med att sticka, nysta garn m. m., hela högar af stickad röd tröjväf ligga på golvet; arbetet går med en viss fart, och de flesta se belättna ut; alla äro de helt unga eller medelålders kvinnor, somliga med snälla ansikten, andra med grofva drag, ingen enda sådan, att man kunde tro hennes skönhet hafva frestat henne till fall. För dem alla var fallet hufvudsakligast och från början endast en bekväm utväg att få bröd, en matfråga. Egendomligt intryck gör det att bland *dessa* kvinnor se två små tre, fyra års barn springa omkring och leka — två små klarögda rödkindade bytingar, som frälsningsarméen ryckt undan något ställe, hvilket med mera rätt bör kallas håla än hem, och som, medan de ännu äro så små, vårdas här.

Deras tårfliga skatter, en sönderbruten trähäst och mera dylikt, skuffades ej omildt un-

dan, oaktadt de lågo i vägen för de arbetande, och månet sorgset ansikte log vid barnens joller, mången af last sölad hand för smekande öfver deras ljusa hufvuden; det syntes, att dessa barn öfvade sin omedvetna missionsgärning: syndens kvinnor vållade de små intet ondt, men dessas oskuld och deras tillitsfullt utsträckta armar väckte till lif goda kvinnliga känslor.

Ett annat rum utgör »syateliern»; det ståtliga namnet motsvaras ej af verkligheten: i ett litet trängt rum håller en afdelning på att sy linnesöm — den gamla kvinnan vid fönstret med det färade ansiktet är en delirant; hon ser stygg och skygg ut. Bokbinderiet däremot är stängdt, enär f. n. ingen afsättning finnes för dess verksamhet.

Tvärs öfver gården ligger en liten byggnad, som inrymmer kök och matsal; det är ett slags »ryggåsstuga» med långa bord och bänkar, där de gemensamma måltiderna intagas.

Af de 35 kvinnor — den yngsta 14, den äldsta 40—50 år gammal — som f. n. finnas eller kunna rymmas i räddningshemmet, bo eller ligga ej mer än nio på själfva platsen. »Utrymmet är så litet» — sannt nog; man nästan häpnar öfver, att den lilla byggnaden dock kan inrymma så mycket. Sjutten af kvinnorna bo i närheten i en därtill hyrd våning vid Surbrunnsgatan. En »kapten» n:r 2 — ägare af det ljusa ansiktet i portluckan — följer en dit och förevisar bostaden, en ganska stor och rymlig våning i mera modern stil, stängd om dagarna och endast afsedd att tjäna till uppehåll under natten.

I köket stod emellertid en kvinna, sysselstätt med att »prässa» röda tröjor, en äldre kvinna med ett högst fränstötande yttre, grågul i ansiktet, lömsk i blicken, gråsprängd i håret. Denna kvinna hade varit på tukthus flere gånger om, och, sade den ljusa »kaptenen», helt visst hamnar hon där åter, när hon kommer på egen hand. Ur våningen kunde hon emellertid ej komma, enär denna var läst.

Hon bar ett tatueradt märke, några inbrända ord, på handleden: »det där är minne af någon »vän», upplyste den ljusa sedan, »sådana ha de, alla våra flickor, på axlar, armar bröst — —»

Om ej hon och hennes kamrat, kaptenen n:r 1, kände sig oroliga eller ängsliga att ständigt vistas bland dessa kvinnor, och om de — så unga — kunde uppehålla respekten?

»Ja, hur svåra klagomålen än äro från fängelset, så visa de aldrig oss någon ohöflighet — de veta, att vi älska dem, och det är säkert, jag älskar mitt arbete, ja, jag älskar det så högt, så högt så — — —»

En ström af ord flödade, liknande en många gånger repeterad utanläxa, medan det ljusa ansiktet förblir alldeles uttryckslost och en frestelse att le åter bemäktigar sig den lyssnande.

Denna frestelse försvinner dock åter inför detta långt mera sägande faktum, att dessa båda »frälsningskaptenen» i själfva verket af fri vilja åtagit sig en mycket både stor, god och svår, i sann mening kristlig lifsgärning, på hvilken högst få kvinnor skulle vilja pröfva sina krafter, och med hvilken ännu färre skulle kunna gå i land, äfven om de vore i besittning af en större intellektuel uppfostran och finare vanor, än hvad som kommit på de flesta kvinnliga frälsningsofficerarnes lott. —

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

Lyckan.

Att söka lyckan en larmande hop
Drog vägen fram med buller och rop.

Beslöjad och stum en kvinna kom.
De störta framåt och se sig ej om.

Hon ler och undan slöjan drar.
De äro förbi. Det Lyckan var.

Ur notisboken.

Ättio år fyllde den 30 juni enkefru Sophie Berg, född Unonius. Dagen firades på hennes vid Saltsjön vackert belägna landställe Nedre Manilla å Djurgården af en stor krets af släkt och vänner, hvilka känslor af tillgifvenhet och vördnad tolkades i hjärtliga ordalag af f. d. tullförvaltaren Unonius, den bekante författaren till »Minnen från en 17-årig vistelse i Amerika», själf nu snart 82-årig. Fru Berg är i besittning af oförminskade själsförmögenheter och äger en för sina år god hälsa samt ovanlig liflighet.

Hedrad landsmaninna. Fröken Hildegard Werner — sedan en längre tid bosatt i England — har invalts till »Associate of the Royal Chartered Institute of Journalists in England». Fröken Werner är den första kvinna i hela norra England, som vunnit denna hedersbetygelse för litterära bidrag till engelska och utländska tidningar.

En kvinnlig italiensk läkare, fröken Pallie de Beassecchi från Milano, vistas sedan någon tid i hufvudstaden för att dels studera den svenska sjukgymnastiken, hvilken hon tänker lära under ledning af prof. Kjellgren på Sanna vid Jönköping, och dels taga kännedom om vårt lands sjukhus, synnerligast barmhertighetsasylet och stiftelserna. Fröken Beassecchi har förut studerat vid universitetet i Paris och Dresden, på hvilken senare plats hon erhållit doktorsgraden. Hon har, trots sin ungdom, äfven hunnit med att i sitt hemland hålla föreläsningar om utvecklingen af den moderna gymnastiken.

Svenska aftiden i utlandet. Näst förlidne torsdag afled i Köpenhamn öfverhofmarskalken Carl Ludv. Lövenskiolds efterlämnade maka, Augusta Lövenskiold, född Lagerheim, i en ålder af 64 år. Friherrinnan Lövenskiold var svenska till börd; dotter till excellensen frih. Elias Lagerheim, föddes hon 1828 och bars till dopet af konung Carl XIV Johan samt blef gift med baron Lövenskiold 1852.

Damer på kapprodd. Äfven våra damer börja nu ägna sig åt den friska sporten på sjön. Lilla Valdemarsklubben är namnet på ett kapproddssällskap af damgiggar, som en afton i förra veckan företog sin första kapprodd för året, omfattande två afdelningar: en för treårade jullar och en för fyraårade giggar.

I första afdelningen inkom »Zenia» som första båt på en tid af 14 min. 42 sek. och erhöll första priset. I andra täflingen, där sju båtlag deltog, inkom först »Ceefai» på 14 min. 4 sek. och erhöll klubbens bronsmedalj; närmast inkom »Julie», rodd af fyra unga flickor (af hvilka den äldsta var 16—17 år).

Banan var tagen mellan Augustendal och Svindalsviken fram till Grönudden, en väglängd af 1,2 eng. mil. Såsom kavaljerer medföljde några båtlag idrottsmän.

Folkskollärarinnorna skola träffas. Ett allmänt svenskt folkskollärarinnemöte är nämligen ämnadt att hållas i Jönköping den 6 eller 11 inst. aug. På mötet komma att behandlas dels skolfrågor, sådana som om slöjd, kokkolor, samundervisning, dels angelägenheter som hufvudsakligen röra kårens medlemmar.

Författarinna och café-sångerska. Annie Vivanti är en ung italiensk författarinna af den »veristiska» (realistiska) riktningen. Hon är sicilianska, fostrad af den lavaheta jorden vid Etnas fot, rikt född, bildad — och fantastiskt anlagd. En vacker dag var hon försvunnen från föräldrahemmet. Ett år gick, och på Sicilien hördes ingenting af den förrymda, tills man en dag läste i tidningarna, att ett café-chantant i Milano hade presenterat sin publik en ny sångerska vid namn Annie Vivanti.

Länge förde hon tribunsångerskans lif. På fritimmarne skref hon noveller och poesi. Till ett band af hennes dikter skref Carducci ett företal, och så var hennes literära lycka gjord. Milanos förläggare slogos om hennes arbeten, Annie Vivanti blef rik på sin penna.

På sina olika studier af lifvet har hon byggt sin stora roman — den, som heter »Marion, artista di café-concerto», och som delvis är skildringen af hennes eget korta, men skiftesrika lif.

Ungefär samtidigt med utgifvandet af nämnda bok förlovade hon sig med en äldre, berömd vetenskapsman. Denna förbindelse blef emellertid snart bruten, och nu skall den unga sicilianskan fira sitt bröllop med en engelsk lord.

Ätta kvinnliga naturforskare deltaga i det i dagarne pågående skandinaviska naturforskarmötet i Köpenhamn. Af dessa äro 2 svenskor, 4 norskor och 2 danskor.

I Serbien finnas numera kvinnliga tulltjänstemän på österrikisk-ungerska gränsen.

Valeria.

Novell

af

I. S. Turgenjeff.

För Idun öfversatt från ryskan.

(Forts.)

IV.

Valeria insomnade ej på länge. Hennes blod flöt i ådrorna tungt och trögt, och i hufvudet kände hon en lätt susning — en följd af det egendomliga vinet, trodde hon, eller måhända förorsakadt af Muzios fantastiska berättelser och violinspel. Först mot morgonen inslumrade hon och hade en märkvärdig dröm...

Hon tyckte sig inträda i en rymlig kammare med lågt, hväldt tak — ett sådant rum hade hon aldrig i hela sitt lif skådat. Väggarne voro i sin helhet öfverdragna med blåa porslinsplattor, prydda med fina teckningar i guld. Taket var af marmor samt uppbars af smäckra, skulpterade pelare af alabaster. Såväl själfva taket som pelarne syntes henne vara halft genomskinliga: en matt rosenfärg inträngde från alla håll i rummet och gaf alla föremål en mystiskt entonig belysning. En smal matta med mjuka kuddar låg midt på det spegelblanka golvet, och nästan omärkbart röko i hörnen höga rökelsekar, föreställande fantastiska vidunder. Alla fönster saknades. Dörren, som doldes af ett sammetsförhänge, befann sig i en fördjupning i väggen. Plötsligt ser hon förhänget sakta röra sig, det föres åt sidan, och in trädde Muzio. Han hälsar, öppnar sina armar, småler. Hans starka armar fatta om hennes kropp. Hans heta läppar bränna henne, hon sviktar och faller, på kuddarne... Först efter en ohygglig kamp vaknade Valeria. Hon var nästan stel af fasa.

Ännu utan att fatta, hvar hon var eller hvad som händt henne, reste hon sig från sin bädd och såg sig omkring.

En darrning genomflög hela hennes kropp. Fabio låg vid hennes sida. Han sof, men hans ansikte som belystes af fullmånens klara sken, var blekt som döden.

Valeria väckte mannen, som så snart han öppnat ögonen utbrast: »Hvad har händt dig?»

»Jag har sett... jag har haft en ohygglig dröm,» hviskade hon, ännu alltjämt darrande.

Men i samma ögonblick hördes några kraftiga toner, och båda igenkände den melodi, som Muzio

spelat för dem, och hvilken han kallat den tillfredsställda, triumferande kärlekens hymn.

Fabio såg frågande på Valeria. Hon betäckte ögonen, vände sig bort, och båda lyssnade med återhållen andedräkt, till dess musiken tystnat. När den sista tonen dött bort, gick månen bakom ett moln, och i rummet blef det plötsligt mörkt.

Båda makarne lade sig åter att sofva, utan att någon af dem märkte, när den andre insomnade.

V.

Morgonen därpå kom Muzio till frukosten. Han syntes vara vid ypperligt lynne och hälsade gladt Valeria.

Hon besvarade hälsningen förvirradt. En enda snabb blick på honom... och hon ryste för detta själfbelättna, strålände ansikte, för dessa genomträngande och forskande ögon.

Muzio började ånyo att berätta, men Fabio häjdade honom genast.

»Du tyckes ej kunna sofva i din nya bostad? Min hustru och jag hörde dig i natt spela samma hymn som i går.»

»Oh, hörde ni?» svarade Muzio. »Jo, jag spelade verkligen hymnen, men jag sof dessförinnan och hade till och med en underbar dröm.»

Valeria blef uppmärksam. »Hurudan var din dröm?» frågade Fabio.

»Jag tyckte,» svarade Muzio, i det han oafvänt betraktade Valeria, »att jag befann mig i en rymlig kammare med hvälft tak och dekorerad i österländsk stil. Skulpterade kolonner uppbyro taket, väggarna voro täckta med kakel och fastän där funnos hvarken fönster eller ljus, syntes hela rummet fyllt af ett rosafärgadt skimmer, såsom vore alltsammans byggd af någon slags genomskinlig sten. I hörnet roko kinesiska rökelsekar, på golfvet lågo kuddar af guld- och silfverstickadt sidentyg, och under dem var en smal matta. Jag kom in genom en af ett förhänge dold dörr, och rakt emot mig ur en annan dörr närmade sig en kvinna, som jag fordom högt älskat. Och äfven nu syntes hon mig så skön, att jag helt och hållet upptändes af min gamla kärlek.»

Muzio tystnade betydelsefullt. Valeria satt orörlig. Hon blef endast allt mera blek, och hennes andhämtning blef allt djupare.

»Då,» fortsatte Muzio, »vaknade jag och spelade denna melodi.»

»Men hvem var denna kvinna,» inföll Fabio.

»Hvem hon var? En indisk hustru. Jag mötte henne en gång i staden Delhi, men hon är ej mer bland de lefvande. Hon dog.»

»Men mannen då,» frågade Fabio, knappt själf vetande, hvarför han gjorde denna fråga.

»Äfven mannen är död, har man sagt mig. Jag förlorade snart hvarje spår af dem.»

»Egendomligt,» anmärkte Fabio, »äfven min hustru har i natt haft en märkvärdig dröm — Muzio betraktade allt jämnt Valeria — »men den har hon ej berättat för mig,» tillade Fabio.

Men då reste sig Valeria och gick ut ur rummet.

Strax efter frukosten aflägsnade sig äfven Muzio under förklaring, att viktiga affärsangelägenheter kallade honom in till Ferrara, och att han ej skulle återkomma före aftonen.

VI.

Några veckor innan Muzio återkommit från Österlandet, hade Fabio börjat ett porträtt af sin hustru, afbildande henne som den heliga Cecilia. Han hade i hög grad fullkomnat sig i sin konst. Den berömda Luini, elev af Leonardo da Vinci, besökte honom i Ferrara, och i det han halp honom med sina råd, delgaf han honom äfven sin store mästars anvisningar. Porträttet var nästan helt och hållet färdigt; blott ännu några penseldrag behöfdes för att afsluta ansiktet, och Fabio skulle i sanning kunna vara stolt öfver sitt verk.

Efter att hafva affärdat Muzio till Ferrara, begaf han sig till sin atelier, hvarest Valeria vanligtvis väntade honom. Men han fann henne icke där. Han ropade på henne, men fick intet svar. Det kom en plötslig oro öfver honom, och han började söka henne.

I huset fanns hon icke.

Han sprang ut i trädgården, och där, i en af de mest aflägsna alléerna, fann han Valeria. Med hufvudet sänkt mot bröstet, med händerna korslagda öfver sina knän, satt hon på en bänk, och bakom henne, aftecknande sig mot cypressernas djupa grönska, förde en satyr af marmor med ett gement uttryck af skadeglädje i sitt ansikte flötten mot sina tillspetsade läppar.

Valeria blef märkbart glad vid åsynen af sin make, och på hans bekymrade frågor svarade hon, att hon tillfälligtvis led af hufvudvärk, dock ej värre än att hon kunde sitta som modell.

Fabio förde henne med till ateliern, satte sig ned och fattade sina penslar, men till hans stora bedröfvelse var det honom omöjligt att afsluta ansiktet så, som han önskat. Ej därför att hon var något blek och syntes trött — nej. Men det kyska, sublima uttryck, som ständigt så hänfört honom, och som gifvit honom idén att framställa Valeria som den heliga Cecilia, det kunde han ej i dag återfinna.

Slutligen kastade han förargad bort penslarne, sägande sin hustru, att han ej var i stämning, och att äfven hon synbarligen ej mätte rätt väl och behöfde hvila, hvarpå han flyttade bort staffliet och vände porträttet mot väggen.

Äfven Valeria förekom det, som om hon behöfde hvila, och upprepande sin klagan öfver hufvudvärk, begaf hon sig till sofrummet.

Fabio kvarblef i ateliern. Han kände inom sig en besynnerlig, för honom själf oförklarlig oro. Tanken på Muzios vistelse under hans tak tryckte och plågade honom, och dock hade han ju själf bjudit honom till sig som gäst. Ej så, att han kände sig svartsjuk — huru kunde man vara svartsjuk på Valeria! — men i Muzio hade han ej återfunnit vännen från forna dagar. Allt detta främmande, dunkla, nya, som Muzio fört med sig från dessa af lägsna länder, och som syntes hafva trängt honom genom märm och ben, och alla dessa sällsamma föremål, sånger, magiska drycker, denne stumme malaj, själfva denna skarpa doft, som spred sig från Muzios kläder, hår, andedräkt, allt detta ingaf Fabio en känsla, liknande misstro, ja till och med fruktan. Och hvarifrån kom då denne malaj, som, i det han passade upp vid bordet, med en sådan pinsam uppmärksamhet betraktade honom, Fabio? — I sanning skulle man ej ibland kunna tro, att han förstod italienska. Muzio berättade om honom, att han, med förlusten af tal förmågan, bringat ett stort offer, och att han såsom belöning därför undfått öfvernaturlig kraft. Hvilken kraft? Och huru hade han kunnat ernå denna kraft genom offer af sin tunga? Allt detta var ju mystiskt, ja ofattbart!

Fabio gick in i sofrummet till sin hustru. Hon låg på sängen, påklädd, men hon sof icke. I det hon förnäm hans steg, darrade hon; men genast därefter glädde hon sig, alldeles som förut i trädgården. Fabio satte sig vid sängen, fattade Valerias hand samt frågade henne efter en stunds tystnad:

»Hurudan var då denna underbara dröm, som i natt så förskräckte dig? Liknade den Muzios dröm, som han för oss berättat?»

Valeria rodnade och svarade virrigt:

»O nej! nej! jag såg... jag såg ett vidunder, som ville sönderslita mig.»

»Vidunder? I skepnad af en människa?» frågade Fabio.

»Nej! Ett vilddjur, ett vilddjur!»

Valeria vände sig bort och dolde i kuddarne sitt flammande anlete. Fabio fasthöll ännu en stund sin hustrus hand, förde den sedan sakta till sina läppar och aflägsnade sig.

Med tungt hjärta framlefde de båda makarne denna dag. Det föreföll dem, som om något mörkt hängde öfver deras hufvuden, men hvad detta var, det kunde de ej klargöra för sig. De kände behof af att vara tillsammans, alldeles såsom om en gemensam fara hotade dem, men att tala till hvarandra var dem omöjligt. Fabio försökte att måla, att läsa Ariosto, hvars skaldeverk just då gjorde sin rund i Italien; men vid allt kände han leda.

Sent på dagen vid själfva aftonmåltiden återkom Muzio.

VII.

Han syntes lugn och belåten, men undvek att tala om sig själf; frågade däremot så mycket mer Fabio om forna, gemensamma vänner, om det tyska fälttåget, om kejsar Karl; han talade om sin önskan att resa till Rom för att se den nye påfven. Därpå bjöd han åter Valeria på det Schiraskiska vinet. På hennes afböjande svar mumlade han för sig själf: »Sådant behöfs nu heller icke mer.»

Fabio och Valeria återvände till sofrummet, och den förra insomnade snart. När han en timme senare vaknade, fann han, att Valeria var borta. Han sprang upp, och i samma ögonblick såg han sin hustru, klädd i nattdräkt, inträda från trädgården. Månen sken klart, ehuru kort förut ett lätt regn fallit. Med slutna ögon och ett uttryck

af fasa i det dödsstela anletet nalkades sömngångerskan, Valeria, sängen och famlande med de framsträckta händerna, lade hon sig snabbt och tyst. Fabio gjorde henne en fråga, men hon svarade ej; man kunde ej misstaga sig: hon sof. Han vidrörde henne lätt; han kände regndroppar på hennes dräkt, i hennes hår samt under hennes nakna fötter sand.

Fabio sprang ut i trädgården genom den halföppna dörren. Månen begöt alla föremål med sitt skarpa, klara sken. Fabio såg sig omkring och varseblef snart i sanden spåren af tvänne personer, af hvilka den ena tydligen gått barfota. Dessa spår förde honom till en jasminberså, som låg något afsides, ungefär midt emellan paviljongen och boningshuset. Han stannade ett ögonblick obelutslut, då han plötsligt åter urskilde tonerna af den melodi, som han hört förra natten.

Fabio genomlades af en rysning, störtar därpå in i paviljongen.

Muzio står midt i rummet och spelar violin. Fabio rusar emot honom.

»Du har varit i trädgården, du har gått ut, din dräkt är våt af regnet!»

»Hvem har gått ut? Icke jag! Du misstas dig,» framstötter Muzio, alldeles bragt ur fattningen af Fabios våldsamma och oväntade inträde.

Fabio griper honom i armen.

»Och hvarför spelar du åter denna melodi? Männe du åter har drömt?»

Muzio ser på Fabio med samma låtsade förvåning och tigger.

»Svara mig!»

»Månen står som den rundaste sköld, floden skimrar som ormen fram; vännen har vaknat; ovännen sofver; höken i dufvan hugger, hjälp!»

frammumlar Muzio liksom för sig själf.

Fabio vek några steg tillbaka, stirrade förundrad på Muzio, stod några ögonblick obesluten och återvände till villan till sin sängkammare.

Valeria sof tungt med hufvudet böjdt mot skuldran och armarne maktlöst hängande.

Han väckte henne icke. Hon vaknade själf, och så snart hon varseblef honom, kastade hon sig till hans bröst med en krampaktig omfamning; hon skälde i hela kroppen.

»Hvad är det, min älskling, hvad har hänt dig?» frågade Fabio, bemödande sig att lugna henne.

Men hon låg fortfarande tillintetgjord i hans armar.

»O, hvilka förfärliga drömmar jag har,» hviskade hon, döljande ansiktet mot hans bröst.

Fabio gjorde ännu ett försök att utforska henne, men förgäfvets. Hon for blott rysande tillsammans.

Genom rummets fönster föll gryningens första skimmer, då hon ändtligen insomnade i sin makes armar.

(Forts.)

Våra tjänstebetyg.

Tiden för den utlysta täflingen i denna fråga utgick med juni månad, och hade härförinnan 38 täflande skrifter ingått. Det utsatta priset 50 kronor kommer att utdelas, så snart de ingångna förslagen och uppsatserna hunnit bedömas af de erfarna husmödrar, hvilka redan begynt granskningen.

Innehållsförteckning.

Jane Mabel Macfie; af Johan Norrling. (Med porträtt.) — Kvinnliga jurister; en revy. — Sen lycka; skiss för Idun af Anna Knutson. — På kyrkogården; poem af Emil Klén. — Damer som amatörfotografer; för Idun af S. L. — Från lifandets och barnhärtighetens värld; några Stockholmsbilder af Cecilia Båth-Holmberg. 2: Frälsningsarméns räddningshem. — Lyckan. — Ur notisboken. — »Valeria»; novell af S. Turgenjev. För Idun öfversatt från ryskan. — Våra tjänstebetyg.

